

16 évesen 1956 októberében

Hülitzerné Veress Katalin csoporton kívüli szimpatizánsunk visszaemlékezése, amelyet a *KÉSZ – Bp. XVI.* csoportunknak juttatott el („Külsős” anyagok közlése – természetesen – nem jelenti azt, hogy azok minden részletével egyetértünk)

Gyönyörűen bearanyozott mindent a 23-ai, késő őszi napsütés Mátyásföldön és a fővárosban is. Nemcsak a simogató meleg, de az októberi pajkos szellő is felfrissítette, felvidította a mátyásföldi corvinista diákok arcát, hazaindulván a gimnáziumból.

Néhányan – lányok – azonban maradtunk még. Vártuk a szomszédos katonai gimnázium, azaz kadétiskola táncos lábú fiait, akikkel közös ünnepi fellépésünk volt aznap a régi Vörös Hadsereg úti (ma már ismét Hűvösvölgyi út) honvédlaktanyában rendezett orosz témájú ünnepségen. 1953-ban ugyanis szovjet mintára – mert az oroszoknál a cári időből a mai napig is megmaradtak a gimnáziumnak megfelelő kadétiskolák – itthon is ráébredtek, hogy nem elég a jó munkás-paraszti eredet, intelligencia és alapműveltség is kell egy valamirevaló hadsereg tisztjeinek. Létrehozták tehát az elsőt II. Rákóczi Ferenc néven Esztergomban, amit 1954-től Mátyásföldre helyeztek át. Apukám tiszttársa és barátja, Kerekes altábornagy lett az iskola parancsnoka. Az első évfolyam megnyitőünnepségén Apukámmal én is ott voltam csapattanácselnöki nivoltom összes úttörő-díszítőelemével: a piros zsinóros fűtyülővel, a vörös selyemből készült nyakkendőmmel, úttörőjelvényemmel stb. Apukám nagyon büszke volt rám, mert mint maradék – még ki nem végzett vagy ki nem telepített, bár tisztnek az előbbi dukált inkább – ezredesnek minden ilyen külsőség jó pontot jelenthetett, ha gyerekeit fel akarta akár segédmunkásként is, de mégiscsak élve nevelni. A rákóczi fiatalemberek nagyon csinosak voltak. Sötétkék egyenruha, nadrágszáron piros csíkkal, hozzá tányérsapka és fehér kesztyű. Később lovagolni is tanultak, egyenes tartással megülve a lovakat, saját gimnáziumunk fiainak nem éppen nagy lelkesedésére. Később a két iskolának közös színjátszó és táncköre is lett. Vidám, boldog és szép együttműködés volt, de csak néhány évre. Én a tánckör tagja lettem. Nagyon szép falusi ünneplő ruhákban táncoltunk, főleg üveges táncot. A ruhákat a kadétiskola hozta a kölcsönzökből, az üvegeket pedig megtanultuk megtölteni annyi málnaszörppel, amennyivel stabilan megállt a fejünkön. Főleg a Váci utcai tiszti házban, a Stefánia utcai nyári tiszti klubban vagy néha egy-egy budapesti laktanyában léptünk fel.

Nem emlékszem, pontosan mit is ünnepeltek a katonák a mostani, október 23-ai fellépésünk alkalmából. Szokásos unott arcvonásaikkal üldögéltek a tisztek és katonák a soraikban, mi pedig az ünnepi beszéd helyett fellépő ruháinkkal és a Rákóczi katonai gimnázium csinos fiaival voltunk – vidáman nevetgélve – elfoglalva.

Üveges táncaink, valamint életkorunk szokásosan sikert aratott, de volt versmondás is. Szovjet-magyar, pártvonalas dicshimnuszok az örök szovjet–magyar megbonthatatlan barátságról, valamint a szocializmus világgyőzelméről! Azt hiszem – bár nem vagyok ebben biztos – november 7-ét ünnepelhetjük, mert lehet, hogy a pravoszláv és a Gergely-naptár közötti eltérés miatt alakult az időpont így. Az ünnepség végén megkaptuk szokásos virágcserepeinket. Most éppen cikláment kaptunk, aminek örültünk, nem is sejtve, hogy pár óra múlva a virágunk csak gondot, bosszúságot fog okozni!

Műsorunk befejeztével azonnal kikísértek mindannyiunkat a laktanyából. Hazaindultunk. A Moszkva térről villamossal eljutottunk az akkor még fel nem robbantott Nemzeti Színházig, de ott vége! Nem volt tovább közlekedés. Csak bámultunk. Hol vannak az ebben az időben a tömött villamosok, melyeknek peronjáról fűrtökben lógnak az utasok? Általában még a villamoskocsik ütközői is foglaltak voltak. Ez bizony nem a megszokott utcakép volt! Nem közlekedett a Rákóczi úton kora este már egyetlen 44-es vagy 46-os villamos sem. Tömeg hullámozott a villamosvonalak sínjein. A sokaság pedig egyre csak gyarapodott minden irányból. Jöttek az Astoria felől, jöttek a Lenin krt. és a Ferenc krt. felől. Elég félelmetes volt ez a hatalmas áradat! A Nemzeti oldalában újságot áruló rikkancs döböntett rá, hogy most valami nagyon nagy dolog történik! Megérkezett az Esti újság vagy Esti Hírlap, ami akkor 60 fillér volt. Mindenki kapkodott az újságért. Csak nézek-nézek, és azt látom, hogy a sok kéz fölé emelkedve egy hosszú kar tíz forintot nyújt a rikkancsnak, és nem kér vissza egy fillért sem. Elhültem. Tíz forint. Egy kiló kenyér, egy darab vaj és egy liter tej – egy újságért? Itt valami valóban kellett, hogy történjen! Ennyi pénz egy újságért? Ezen már regényt is lehetne venni vagy két négyforintos Ragyogó Regénytár-könyvet. Agyamban pillanatok alatt száz gondolat ütötte fel fejét. Szét kell néznem, figyelnem kell az embereket! Mindig nagyon érdeklődő voltam minden iránt. Szerettem saját magam látni, amit csak lehetett, és saját véleményét formálni. Sok mondat hangzott el körülöttem – részemre értelmetlennek tűnő kifejezésekkel vegyítve. A tíz forintot és annak vásárlóértékét elfelejtve, már kissé megnyugodva, próbáltam értelmezni a 16 évesnek alig értelmezhető! Igen, mert most itt nincs rend és fegyelem, nincs szigor! Mindenki azt beszélhet, amit akar? Nekem otthon mindig fegyelmezetten, önuralommal és rezzenéstelen arccal kellett viselkednem. Igen ez most részemre

értelmezhetetlen volt. Apukám egykori rangja miatt otthon állandóak voltak a házkutatások, most éppen segédmunkáskodik, várjuk a telet, hogy munka után mehessen havat lapátolni a Gellért szálló elé (szerette a szép helyeket). 13 évesen én is ládagyárban szögeket huzigáltam nagy nyugalommal és beletörődéssel egész nyáron. Tehát nagyon is jónak, de hihetetlennek hallatszottak most a mondatok füleimnek, hogy: Le Rákosival! Ruzsik haza! Sajtószabadság! Halál az ávóra! Döntsük le a Sztálin-szobrot! Időnként durranásokat is lehetett hallani. Valaki azt mondta mellettem, hogy lőnek a Rádiónál! Ezt ismét fel sem fogtam. Délben még minden csendesnek tűnt – szelíden sütött a nap, lágyan fűjdogált a szellő – és pár óra alatt kitörne valami egy ilyen besúgókkal, rendőrökkel, hangulatjelentőkkel, katonasággal jól feltupírozott országban? Hihetetlen! Hol vannak a rendfenntartók? Talán ők is itt vannak közöttünk, és nem csinálnak semmit? Akkor mi ez? Hol a rend? Mi is történhetett?

Eközben gyalog elindultunk a tömeggel a Keleti felé. Mindenki fiatal, 15-40 év közötti lehetett, és mindenki a kommunistákat szidta. Útközben valakik röpcédulákat osztogattak, melyben 16 pontot követelt a magyar nemzet. A 16 pont, a 16 követelés nagyon tetszett. A sors véletlenje során a mai napig, azaz 60 éve megvan ez a papírdarabom. Egyre sűrűbb és egyre követelőzőbb lett a tömeg a haza függetlenségét éltetve, követelve, valamint Rákosit és bandáját szidva. Így érkeztünk el a Keleti Pályaudvarhoz.

Döntenem kellett: Sztálin-szobor-döntés vagy hazamenetel. 1956. október 23-a óta ki nem állhatom a cikláment! Részben a ciklámen megőrzése, részben Anyunak a hajam-megtépésétől való félelmem tartott vissza Sztálin generalisszimusz feldarabolási ceremóniájától. Abban az időben 10 órára minden lánynak otthon kellett lennie! Hol volt akkor még kimagyarázkodásként a mobil?! Még vonalas telefon is csak kórházaknak vagy elvtársi köröknek adatott. Különben is annyira váratlan és gyors volt az elnyomott érzelmek kitörése és egységessége, hogy otthon el sem hitték volna, még mobil mellett sem azt, aminek tanúja lettem!

Ráadásul, még Magdi – az egyik táncos lábú – a saját ciklámenjét is kezembe nyomva elment Sztálin-szobrot darabolni a fiúkkal a Felvonulás térre. Balogh Jocival és még két táncos lánnyal hazabandukoltunk. Két cserép virággal a hónom alatt már csak hazafelé mehettem.

Másnap reggelre kitisztult előttem minden. A kirabolt, leállamosított, kizsákmányolt, mondva csinált perekkel legyilkoltak rokonai, barátai, az árulóknak bélyegzettek százezrei megindultak a szélhámos, igazi hazaárulók ellen! **Kitört a forradalom!!!**

24-ére bizonytalanná vált az óránkénti csömöri HÉV közlekedése is, ezért szüleink nem engedtek sehova – iskolába sem. A híreket lestük, és a „Szabad Európa” recsegő adásait hallgattuk állandó, lelkes izgalommal. Annyira zavarták az adást, hogy füleinket szinte felváltva tapasztottuk rá a Pacsirta rádióra.

Kézimunkáztunk, kukoricát morzsoltunk, délutánonként pedig a szomszédos Németh család hasonló korú gyerekeivel kapitaliztunk az állandó lelkes izgalom és szobafogság mellett. Vártuk, nagyon vártuk a nyugati segítségről szóló értesítést is! Kukoricamorzsolásunk a vágás előtt álló 160-180 kilós disznónk további súlygyarapodását segítette. Karácsony előtt kellett ennek az összes szomszédal együttes eseménynek megtörténnie.

Sorra alakultak meg napok alatt a fiatal, fegyveres, hazaszerető, függetlenséget, szabad életet, szabad utazás lehetőségét, a vasfüggöny lebontását kiharcolni akaró csoportok. Hallgattuk boldogan, hogy kik álltak át a felkelők mellé. Naponta újabb és újabb gyarak, egyetemek, köztisztületben álló emberek. Örömmel vettük tudomásul, hogy Árpádföldről is 10-12 egyszerű családból származó, 20-22 év körüli fiatal fiú gyalog bement a Széna térre, a Corvin közbe, és fegyverhez jutva valamelyik katonai raktárból, beálltak a szabadságharcosok közé. A rádió pedig sugározta rendületlenül a jó híreket. Úgy éreztük, hogy felszabadult az egész ország egy szörnyű, természetellenes uralom alól. Valakik kitalálták valamikor a jelszót: „Egyenlőség!”. Ilyen pedig nem létezik! **Ez a szó – szerintem – kimondottan a szellemi és lelki törpéké**, akik úgy gondolták, hogy ezzel a szóval egyenlőek lesznek a náluk sokkal különbekkel, értékesebbekkel! Reméltük, hogy vége lesz az ócska kis senkik nagyképű és rettegett személyi kultuszának.

Számomra eléggé meghökkentő volt és szánalmasan nevetséges, amikor megismertem Rákosi Mátyás legelterjedtebb fotójának eredeti történetét. Ez a kép a „bölc s vezért” ábrázolja a búzamező közepén. Azt sugallja, illetve akarja sugallni a fotó, hogy Rákosi elvtárs mennyire szereti a magyar földet! Az eredeti történetet P. F.-től, Rákosi egyik személyi testőrétől hallottam jó pár évvel később. A történet: Kelet-

magyarországi szemléről jött Budapest felé Rákosi Mátyás az öt kísérő konvojjal. Az Alföld annyira sima, mint egy gyalult deszka. Mit ad Isten? Rákosinak folyó ügyét kellett intéznie, de sehol egy fa, sehol egy bokor! Végre felbukkant a távolban egy búzafölddarab. Az autó megállt. Rákosi berontott a táblába, ahol könnyített magán. Kifelé a búzából már elégedett arccal bandukolt. Kis termete miatt a keze ügyébe akadó búzaszálák között udvari fotósa lefényképezte. Itthon azután rájöttek, hogy az egész útnak ez a fotó lett a legnagyobb eredménye. Teleragasztották az országot a jól sikerült és jó reklámnak számító plakáttal. Még a legkisebb faluba is jutott – ha akarták, ha nem a földjeiktől éppen megfosztott, téeszbe kényszerített, elkeseredett falusiak. Muszáj volt kiragasztani Rákosi Mátyást.

Folytatva az előzőeket, arra gondoltam, vége a beszolgáltatásoknak, vége a váratlan éjszakai házkutatásainknak, bebörtönzéseknek, a nyomtalanul utcasarokról való eltüntetéseknek. Lehet nyugodtan vasárnap templomba menni, mert nem fog ott ülni a templom előtt egy hokedlin Marika néni, általános iskolánk igazgatónöje, aki bejelenti a kerületi pártbizottságnak, hogy melyik nyugdíjas jár templomba, és ezért mint klerikális, érdemtelen a népi demokrácia nyugdíjára. Az meg szerinte elhanyagolható semmiség volt az eszméhez képest, hogy az illető ledolgozott pl. az Ikarusz gyárban mint betanított munkás 15 éves korától vagy 40 évet.

A várakozással teli napok alatt semmi bosszú nem ért el egyetlen helyi párttagot sem az árpádföldi szabadságharcosok részéről. Marika néni nem helyi lakos volt. Még 1950-ben orosz nyelvtudása miatt nevezték ki településünkre az iskolánk élére. A szovjetekkel 1945-ben mint tolmács került az országba Kárpátaljáról. Őt sem érte bántódás, bár sokan kimondottan gyűlölték kirúgatott, általa politikailag elmarasztalt tanártársai közül.

A többi párttagunkkal nem volt probléma. A kb. 10 fős MDP azért alakult meg 1945-ben, mert az akkor még működő utcasarki dobos kidobolta, hogy aki belép az alakuló kommunista pártba, az kap naponta egyszer meleg ételt és egy seprőt. Azt sem tudták, mibe léptek be azok, akik beléptek, de mindvégig kellemes kis teadélutánokat tartottak. Évente kétszer nyilvános előadásra hívták meg az annyira passzív helyi lakosságot, hogy testvéreimmel és barátnőimmal mi, a pártház szomszédjában lakó gyerekek – szülői erőszaknak engedve – képeztük a hallgatóság nagy részét.

Egyre lelkesítőbb híreket hallgattunk, bár valami rossz érzésem lett akkor, amikor ezekben a napokban a rádió közlése szerint kitört a szuezi válság. Istenem, ne engedd meg, hogy a világ figyelmét kis országunk küzdelméről a nagy oroszlánna elvonja ez a tőlünk olyan távoli probléma! Évek múlva sem érdekelt, hogy mi történt Szueznél: víz- vagy olajügy? Csak azt tudom, hogy mint annyiszor történelmünk során, ugyanúgy most sem segített a Nyugat! Sőt!

Nekünk szabadságunkért, kirablásunk ellen kell harcolni, nem csatornahasználatért! Milyen hatalmas a különbség!

Azonban minden szépen alakult. Lett új kormányunk is Nagy Imrével. Elég szimpatikus, nagypapaszerű bajszos embernek láttuk. Alakulgatott az új honvédség is. Minden, ami érzésünk szerint jó, az nagyon lelkesen és nagyon gyorsan beindult!

Anyu biztatta Apukámat, hogy menjen be volt munkahelyére, a Honvédelmi Minisztériumba – ahol a majdnem felakasztásáig, de ezredesi rangjáról segédmunkás közkatonáig való „leértékeléséig” dolgozott – és kérje rehabilitálását. Apukám meg is fogalmazott egy elég rövid, alig kétsoros levelet, amelyben a következőket írta:

„Tisztelettel és becsülettel felajánlom teljes tiszti tudásomat az újonnan megalakult Magyar Honvédségnek”.

(Aláírás, dátum)

Háromnapos ételt csomagolt be Anyu a régi aktatászába, és Apu elindult a HM-be.

Három nap után dolgvégezetlenül hazajött – Anyu nagy megbotránkozására. Apukám közölte vele, hogy régi tisztársai – akik véletlenül életben maradtak, mert Sztálin halála leállította a kivégzéseket, és a főelvtársak

Moszkvába igyekeztek, így a kivégzésekre nem sok idejük maradt – beadták hasonlóan megfogalmazott kérelmüket. Beadták a HM-be annak ellenére, hogy Apu igyekezett erről mindenkit lebeszélni. Azt mondta tisztársainak: „Két orosz tank áll a Minisztérium előtt, ami azt jelenti, hogy az oroszok még nem fogják ezt a gazdag kis országot feladni!” Ezt mint orosz frontot megjárt katonatiszt biztosra vette. Igaza lett! Sajnos!

Pár nap múlva a rádió bejelentette, hogy Maléter Pál kiment Tökölre fehér zászlóval az oroszok kivonulásáról tárgyalni. Apukám leültetett maga mellé, és azt mondta: „*Katám, jól figyelj! Maléter soha nem fog az oroszoktól visszajönni. Az a baja a Moszkvában tanult Maléternek, hogy nem volt túl jó tanuló. Nem tanulta meg azt, ami pedig a kommunista tankönyvek soraiból hasonló esetben nagyon is jól kiolvasható! Ez az ő nagy hibája, a hiszékenysége, butasága.*”

Igaza volt Apunak! Másnap, harmadnap sorozatosan felszólította a rádió Maléter Pált, hogy azonnal térjen vissza csapattestéhez. Hiába! Hiába és mindig csak hiába rendelte vissza határozott hangon a kormány. Elnyelte Malétert a szovjet birodalmi gépezet.

Az időjárás is egyre zordabb lett. Naponta a kiutalt kockaformájú ún. „német brikettből” csak 15-20 db-ot tüzelhettünk el. Vastag pulóverben, jégzokniban, plédbe tekerve magunkat megszoktuk a hideget. Egyikünk sem volt szinte soha sem náthás. Egyetlen szobában aludtunk mind az öten. Egy nagy, fehér, családi lavórban, a cserépkályha mellett, sötétben mosakodtunk egymás után, születési sorrendben. Első a húgom, a 11 éves Ági volt.

November 4-én hajnalban Apu odajött az ágyamhoz, és halkán odasúgta: „Katám, gyere velem!”

Amúgy sem voltam jó alvó a sokszor naponta előforduló, majd egy-két hónap eltelté után váratlanul ismételt éjszakai házkutatások miatt, így gyorsan magamra kapva plédemet kimentünk a konyhába. Konyhánk a ház Kerepesi úti oldala felé nézett. Érces, hideg, félelmetesen lélekdermesztő fémcsikorgást hallottunk beszűrődni. Az ajtóban állva Apukám, nagyot sóhajtván, megszólalt: „**Katám, vége a forradalomnak!**”

Özönlenek az orosz tankok a város felé! Jól ismerem a hangjukat! Mindennek vége, most a bosszú következik!
November negyedike volt!

Nagyon sötét volt ez a hajnal. A hideg könnyesepek lassan rádermedtek az arcomra. A házi vízellátást egy Sihi motor biztosította, de valami hibásodás miatt a kerti kútból hoztunk fel egy vödör vizet. Annyira hideg volt aznap, 4-én hajnalban, hogy a vödörben lévő víz tetején vékony jégréteg képződött – legalábbis így emlékszem. Vagy annyira ridegnek, jegesnek, hullaszagúnak éreztem a jövőt, hogy magam körül csak jéghideget és sötétséget és a bosszút láttam? Jeges érzést éreztem lelkemben. Megfagyott víz, megfagyott lelkek mindenfelé. Ez a jövőnk! Bekapcsoltuk a rádiót. Beethoven Sors szimfóniájának gyászzenéje, valamint tragikus sorsú Egmontjának nyitánya és a kormány állandóan segílyt kérő szavai szinte szívünkbe markoltak. Mindenki a magyar jövőért aggódott. A szomorú zeneélmény nagyon jól előrevetítette a következő évek tragédiáját, a disszidálásokat, kivégzéseket, börtönéveket.

Hogy milyen bosszú következett és hogy történt, azt ma már mindenki ismeri.

Ami környezetemre vonatkozik, az az a szomorú tény, hogy évtizedekig Mátyásföld lett a szovjet megszállók főhadiszállása. Szétzavarták a rákóczi kadétoakat, épületeiket elbitorolta a szovjet hadsereg.

Négy fiatal a kadétoak közül nálunk töltött egy éjszakát, és mentek tovább vidéki otthonaik felé. Szerencsésen hazajutottak. November 8-án Ferenc, későbbi férjem, biciklivel értem jött, mert aznap volt temetése a ma már nem létező sashalmi temetőben Odrinak. Ő gimnáziumi iskolatársam volt, akit az oroszok a kenyérért való sorban állás közben a rákosfalvai pékség előtt többedmagával golyószórával agyonlőttek. Csinos, magas fiatalember volt, akinek a karjai között boldog mosollyal tangóztunk vagy keringőztünk a 3-adikos és 4-edikes gimisek részére kötelező táncórákon még egy hete. Egyetlen gyereke volt idős szüleinek. Temetésére nagyon sokan összejöttünk annak ellenére, hogy odafelé, Cinkota és Sashalom között, a Szilas-patak ártéri síkján golyók süvítettek el a fülünk mellett. A temető köré is négy tank dübörgött be ágyúcsöveiket felénk irányítva. Annyira fásultnak, legyőzöttnek és megsemmisültnek éreztük magunkat 14-18 évesen, hogy már nem féltünk semmitől. Semmitmondó arccal néztünk szembe az ágyúcsövekkel.

November közepén 15-20 nem éppen normális diaktársunk bement a Corvin gimnáziumba megérdeklődni, hogy mikor kezdődik a tanítás. Bementek tulajdonképpen az oroszok közé! Ez már nem bátorság volt az

események miatt. Az ész hiánya és nagy hülyeség kellett ehhez!

Természetesen az oroszok azonnal elfogták és falhoz állították őket. Minden harmadikat vagy negyediket agyon akarták löni. Ha Nagy Lajosné – Zsuzsa néni, az orosz–latin szakos tanárnőnk – nem megy be a gimnáziumba, nem áll ki a diákok mellett és nem magyarázza meg, hogy ezek nem forradalmárok, hanem ezek a gyerekek nem normálisak, és éppen mostanában igyekeznének behozni tanulmányi elmaradásukat, akkor Odrin és Deák Katin kívül még több halottunk lenne. Deák Katit – szintén iskolatársunkat – a Parlament előtt érte gyomorlövés. Szörnyű szenvedés után halt meg. Valamelyik kapualjban találtak rá. Természetesen erről az iskolában tilos volt egyetlen szót is kiejteni vagy meggyászolni őt. Csak a ballagó osztálytársai merték talpig feketébe öltözve végigjárni, végigballagni a gimnázium tantermeit. Még sok évvel később is tilos volt erről beszélni diákoknak és a tanároknak. Talán 15-20 év múltán, egy pezsgős érettségi találkozóról férjemmel hazavittük volt osztályfőnökünket, Zsuzsa nénit, és akkor – még akkor is csak suttogva – mert beszélni nekünk erről. A nyugdíjas kor és a pezsgő szabaddá tette őt! De évtizedek után is még mindig félt!

Közben disznónk olyan kövér lett, hogy december elején Guttyán bácsi, a helyi hentes és mészáros befejezte szegénynek a földi létet. A pincében neki is látott a hús feldolgozásának. Munkája mellett a hidegben természetesen iszogatót. Ivott bizony, és nem is keveset. Így azután a sok bortól délre már alaposan elázott. Hideg volt! Egyszer csak hatalmas robaj! Kirohant mindenki az utcára, ahol pontosan a mi kerítésünkbe rohant bele egy rosszul forduló orosz tank. Guttyán bácsi hős akart lenni – és a kolbászbél is elfogyott. Azt mondta, hogy ő soha fel nem adja a forradalmat! Lerohant a pincébe, és a nagy disznóölő késsel futott – szerencsére összevissza kacsázva a bor miatt – a tank felé. Hárman tudták csak lefogni a szovjet tank láttán feldühödött idős öngyilkosjelölt hazafit. Mi, fiatalok e közben a tőpörtyű mellé kenyérért álltunk sorban az árpádföldi templommal szemben lévő, államosított, de a forradalom után pár nappal már üzemelő pékség előtt. Érdekes módon már október 28-ától sütötték Karcsiék a finom kenyereket. Sohasem tudtuk meg, honnan lett hirtelen mázsaszámra liszt, tüzelőanyag, de ez senkit sem érdekelt, később sem! Álltunk és vártunk a sorban a nagy hidegben némán és szomorúan. Mindenki izgult a sok ismert, lelkes fiatal srácért, akik településünkről mind elmenekültek a várható bosszú elől Nyugatra. Mögöttem állt a sorban a fagytól tulipirosra csipett orral Töröcsik Mari és Bodrogi Gyula. Nagy türelemmel dideregtek ők is vékonyka öltözkükben órákon keresztül. Marin valami fehér, olcsó nyúlszörbundácska volt. Fiatal és bájos volt – piros orra mellé jól illett a fehér szőr! Passzív ellenállásként gimnáziumunkban a szovjetek bosszantására, amit csak lehetett megtettek a corvinos fiúk is. Dübörögtek is a csizmatalpak rendszeresen az igazgatói iroda felé! Ezeknek a dübörgéseknek az lett a következménye, hogy lezárták az oroszokkal szembeni kertünket, helyette megkaptuk a szép Corvin tér egy részét a szünetek eltöltésére.

Az imperialista szovjet hadsereg jelenléte miatt évtizedekig nem fejlődhetett a XVI. kerület. Mátyásföldet teletűzdelték *behajtani tilos* és *fényképezni tilos* táblákkal. Mozijaink bezártak. Hosszú időre tetszhalott lett kerületünk.

Kozmetikus lettem, 40 évig dolgoztam a Rákosi úton. Általában éjjel 1 és 2 óráig nyúlt el a munkaidőm. Szerettem a munkámat, szerettem az embereket. Nem bejelentésre dolgoztam, ezért mindenki órákat várt arra, hogy kezeim alá kerüljön. Nem sietett senki. A három műszakos ikaruszos, EMG-s, Kórházi Berendezés-es dolgozó nők nálam pihenték ki magukat. Valahogy férjeik is megértőek voltak: tudták és vállalták a gyerekekkel járó esti kötelességüket minden hónapban egyszer – feleségük kedvéért. Szegény, de szeretetteljes évek következtek minden nyomorúságunk és rabságunk mellett. Igyekeztünk szebbé tenni magunknak az életet, amennyire csak lehetett! Egy kis kávé tejszínhabbal üzletemben a „hölgyeknek” már maga a gyönyör volt! Milyen olcsó és egyszerű örömeink voltak! Egész kerületünkre egyébként csend borult a szovjetek részéről. Nappal. Éjszaka annál mozgalmasabb volt az élet! Nagyon gyakran 20-30 percet kellett várni arra, hogy a Palota felől Mátyásföld felé vonuló szovjet hadikonvoj átvonulása miatt a Szlovák útra kocsival ráforduljunk. A XVI. kerületi lakosság a megszállókkal szemben olyan magatartást tanúsított, hogy tulajdonképpen levegőnek néztük a „nagy és dicső” Szovjetunót. A dühöt és elkeseredést valami büszke lenéző, lekezelő nyugalom váltotta fel, valamint az a tudat, hogy minden nagy birodalom megszűnik, előbb-utóbb feléli önmagát. Hazánk a birodalmak megdöntésében tulajdonképpen mindig eléggé élenjáró!

Végignézve történelmünket, a megszállókat illetően mindig lebegjen szemünk előtt néhány tény, amit fel fogok sorolni, de csak röviden és csak eszmei mondanivalóként, figyelmeztetésként:

- Római birodalom: kelet felé a Dunáig terjedt – megbukott.
- Tatár birodalom: nyugat felé a Dunáig terjedt – megbukott
- Török birodalom: nyugat felé a Dunáig betonoszva – megbukott
- Osztrák birodalom: kelet felé Magyarorszáig – megbukott
- Németország: kelet felé a szöv. Magyarorszáig – megbukott
- Szovjet birodalom: nyugat felé Magyarorszáig – megbukott

Ez utóbbi 200 millió feletti, legnagyobb győzelmünk eddig!

A történészek többsége a szovjet birodalom bukását 1956. október 23-ától számítja!

Ha késve is, de győzött a forradalom, győzött 1956 októbere!

Jóslatom:

Következik az Európai Unió és az USA bukása! Minden nagyhatalom, amely ártó, gyarmatosító szándékkal jött hazánk területére, elvesztette hatalmát, megbukott. Aki pedig ez idő után jön ártó szándékával, az előbb-utóbb szintén bukásra van ítélve.

Valóban, létezik valami láthatatlan erő a Kárpát-medencében, ami megmenti ezt a földet nekünk.

Hné Veress Katalin (*vermix*)